

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ

ԱՐԱԳԱԾՈՏՆ ՄԱՐԶԻ

ԱՎՇԵՆ ՀԱՄԱՅՆՔԻ

2017-2021 ԹՎԱԿԱՆՆԵՐԻ

**ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ
ՀՆԳԱՄՅԱ ԾՐԱԳԻՐ**

ԿԱԶՄԵԼ Է ՀԱՄԱՅՆՔԻ ՂԵԿԱՎԱՐ՝ _____ /Ս. ԲԱԴՈՅԱՆ/

Հաստատվել է համայնքի ավագանու 2016 թվականի 23 Դեկտեմբերի N որոշմամբ
(նիստի ամսաթիվը)

Բովանդակություն

1. Համայնքի ղեկավարի ողջույնի խոսքը.....	3
2. Համայնքի իրավիճակի նկարագրություն	4
2.1 Համայնքի ընդհանուր նկարագրություն.....	4
2.2 Համայնքի սոցիալ տնտեսական իրավիճակը	5
2.3 Համայնքում իրականացվող ծրագրերը	6
2.4 Համայնքի ֆինանսական իրավիճակի նկարագրություն և ֆինանսական կանխատեսումները	7
2.5 Համայնքի ուժեղ և թույլ կողմերի, հնարավորությունների և սպառնալիքների (ՈւԹՀՍ) վերլուծություն	8
3. Նպատակների սահմանում և գործողությունների պլանավորում	10
3.1 Համայնքի զարգացման տեսլական	10
3.2 Համայնքի զարգացման անմիջական նպատակներ	14
4. ՀՀԶԾ ֆինանսավորում	15
5. ՀՀԶԾ մշտադիտարկումը (մոնիթորինգ)	17
Հավելված 1-Ծրագրերի անձնագրեր.....	18

1. Համայնքի ղեկավարի ողջույնի խոսք

Հայաստանի Հանրապետության Արագածոտն մարզի Ավշեն համայնքի 2017-2021թթ. հնգամյա զարգացման ծրագրի (այսուհետ՝ Ծրագիր) ընդունման նպատակն է սահմանել համայնքի տեսլականը 2021 թվականին, այդ տեսլականին հասնելու ռազմավարությունը և հիմնական նպատակները: Համայնքի հնգամյա զարգացման ծրագիրը մշակելիս հաշվի են առնվել համայնքի առկա ռեսուրսները (ակտիվները), տեղական առանձնահատկությունները, երկրի տնտեսական և քաղաքական առկա իրավիճակը, ինչպես նաև առաջիկա զարգացումների կանխատեսումները: Զարգացման ռազմավարության և գերակայությունների սահմանման ժամանակ ցուցաբերվել է ինտեգրացված մոտեցում (տնտեսական, սոցիալական, շրջակա միջավայրի և այլ գործոններ): Հնգամյա զարգացման ծրագիրը կազմված է չորս բաժիններից՝

1. Համայնքի իրավիճակի նկարագրում.

2. Նպատակների Սահմանում և գործողությունների պլանավորում.

3. Համայնքի զարգացման հնգամյա ծրագիր Ֆինանսավորում.

4. Համայնքի հնգամյա զարգացման ծրագրի մոնիթորինգ:

Ծրագրի նախագծը հիմք է հանդիսացել համայնքի ղեկավարի ծրագիրը կապված համայնքի բնակիչների կենսական պայմանների բարելավման, ինչպես նաև պետական, մարզային, տարածաշրջանային ռազմավարական նշանակության այլ ծրագրեր: Ծրագրի մշակմանը մասնակցել են համայնքապետարանի աշխատակազմը, քննարկվել և հաշվի են առնվել հանրային լսումների արդյունքում ընդունելի համարված բոլոր առաջարկությունները:

2. Համայնքի իրավիճակի նկարագրություն

2.1. Համայնքի ընդհանուր նկարագրություն

Ավշենի գյուղը հիմնադրվել է 1835 թվականին: Գյուղի բնակիչները հիմնականում Արևմտյան Հայաստանից են ներգախթել:

Գյուղը գտնվում է Արագածոտն մարզի Հյուսիսային հատվածում ծովի մակերևույթից 2165մ բարձրության վրա:Գյուղի կլիման ցրտաշունչ է ամռանը զոց:

Համայնքի վարչական տարածքը կազմում է _____ հա, հեռավորությունը մայրաքաղաքից՝ 80 կմ, մարզկենտրոնից՝ 60 կմ, տարածաշրջանային կենտրոնից՝ 15 կմ: Համայնքն իր վարչական սահմաններով սահմանակից է հյուսիսից Լոռու մարզին, Արևելքից Դերեկ համայնքին, հարավից Ջամշու համայնքին, հարավ արևելյան Ալազյազ համայնքին , արևմուտքից Սիփան համայնքին:

Գյուղի կլիման բարեխառն լեռնային է, ձմեռները տևական են, ցուրտ, հաստատուն ձնածածկույթով: Ամառները զով են համեմատաբար խոնավ: Հուլիսյան միջին ջերմաստիճանը տատանվում է 15-30-ի սահմաններում, հունվարյանը՝ -8-25-ի սահմաններում: Բնական լանդշաֆտները սևահողային տափաստաններ են: Գյուղում հաճախակի են չորային տարիները, որից հիմնականում տուժում են գյուղատնտեսական աշխատանքները:

Համայնքում հաշվառված է 86 ընտանիք՝ 471 բնակչով: Համայնքի առկա բնակչության թիվը կազմում է 168 մարդ, այդ թվում տղամարդիկ՝ 79 և կանայք՝ 89: Բնակչության տարիքային կազմն այսպիսին է՝

- 0-6 տարեկան -36 մարդ
- 7-17 տարեկան – 49 մարդ
- 18-62 տարեկան – 70 մարդ
- 63 և ավելի տարեկան – 13 մարդ

2.2. Համայնքի սոցիալ տնտեսական իրավիճակը

Համայնքի 2016թ. փաստացի մուտքերի ուղղությունների տեսակարար կշիռներն ընդհանուր մուտքերի մեջ սեփական մուտքերը (հարկեր և տուրքեր, այլ եկամուտներ) կազմում են ընդամենը 20%, իսկ պաշտոնական դրամաշնորհների (պետական բյուջեից ֆինանսական համահարթեցման սկզբունքով տրամադրվող դոտացիաներ, պետական բյուջեից տրամադրվող նպատակային հատկացումներ (սուբվենցիաներ)) տեսակարար կշիռն ընդհանուր մուտքերի մեջ կազմում է 80%: Սա նշանակում է, որ համայնքի բյուջեի մուտքերի մեծամասնությունը ստացվում է պետ բյուջեի միջոցներով, այսինքն համայնքի ֆինանսական անկախության (ինքնուրույնության) աստիճանն միջին է և համայնքը մեծ կախվածության մեջ է գտնվում ՀՀ պետական բյուջեից:

Համայնքի տարածքում չեն գործում առևտրի կետեր:

Համայնքում չկա գյուղատնտեսական նշանակության հողերի ռոռզման համակարգ, այդ պատճառով համայնքի բնակչությունը հողագործությունից մեծ եկամուտներ չի կարողանում ստանալ: Համայնքում ավելի զարգացած է անասնապահության ճյուղը:

2016թ. հունվարի 1-ի դրությամբ, համայնքի խոշոր եղջերավոր անասունների քանակը կազմել է 568, այդ թվում կով՝ 275, իսկ մանր եղջերավոր անասունների քանակը՝ 670, այդ թվում ոչխար՝ 635, այծ՝ 25: Համայնքի գրեթե յուրաքանչյուր տնային տնտեսություն պահում է նաև որոշ քանակության թռչուններ, առավելապես՝ հավեր՝ հիմնականում սեփական կարիքների բավարարման համար:

Համայնքում անասնապահությամբ, թռչնապահությամբ արտադրում են կաթ, միս, բուրդ, ձու: Համայնքի բնակիչներն ունեն լուրջ խնդիրներ ու դժվարություններ արտադրված գյուղատնտեսական մթերքների իրացման հարցում:

Համայնքի տարածքում գործում է ֆուտբոլի դաշտ, որից օգտվում են համայնքի երիտասարդները:

Համայնքում գործում է հիմնական հանրակրթական դպրոց, որը նախատեսված է մինչև 100 աշակերտի համար, ներկայումս սովորում են 37

աշակերտ: Դպրոցում աշխատում են 19 աշխատող, որոնցից 11-ը մանկավարժներ են: Դպրոցի շենքը կառուցվել է 2005թվականին և գտնվում է նորմալ վիճակում: Դպրոցում աշակերտները հիմնական կրթություն ստանալուց հետո առաջադիմություն ունեցող աշակերտները ուսումը շարունակում են հարևան Սիփան և Ալազյազ համայնքների միջնակարգ դպրոցում, այնուհետև ցանկացողները բարձրագույն ուսումը շարունակում են Վանաձորի և Երևանի բարձրագույն ուսումնական հաստատություններում:

2.3. Համայնքում իրականացվող ծրագրերը

Ելնելով համայնքի իրավիճակի վերլուծության և գնահատման արդյունքներից, համայնքում ներկայումս արձանագրված հիմնախնդիրներից, համայնքի զարգացման առաջիկա հինգ տարիների համար սահմանված ծրագրերի ցանկը և ֆինանսավորման չափը այսպիսին է

Հ/հ	Ծրագրի անվանումը	Ծրագրի մոտավոր արժեքը (հազ. դրամ)
1.	Ջրագծի նորոգում /խրբայից/ եկող	1400,0
2.	Ներհամայնքային ճանապարհների լուսավորության համակարգի անցկացում	1500,0
3.	Համայնքի տարածքում ջրագծերի նորոգում	1500,0
4.	Ներհամայնքային փողոցների արտաքին լուսավորության համակարգի անցկացում	2000,0
5.	Հուշարձանի նորոգում և պահպանում	2000,0
6.	Ներհամայնքային ճանապարհների նորոգում և բարեկարգում	2000,0
7.	Միջհամայնքային ճանապարհի նորոգում և բարեկարգում	3000,0
8.	Դաշտամիջյան ճանապարհների վերանորոգում և ջրահեռացում	2000,0

2.4. Համայնքի ֆինանսական իրավիճակի նկարագրություն և ֆինանսական կանխատեսումները

Աղյուսակ 1

Հ/հ	Մուտքերի անվանումը	2016թ. նախատ.	2016թ. փաստ.	2017թ. կանխ.	2018թ. կանխ.	2019թ. կանխ.	2020թ. կանխ.	2021թ. կանխ.
1	2	3	4	5	6	7	8	9
I.	ԸՆԴԱՄԵՆԸ ԵՎ ՏՈՒՐՔԵՐ (1+2+3)*	10394.1	10478.0	10616.3	10637.7	10817.7	10828.7	10449.7
1.	ՀԱՐԿԵՐ ԵՎ ՏՈՒՐՔԵՐ	2079.4	2163.3	2301.6	2323.0	2503.0	2514.0	2135.0
1.1	Գույքային հարկեր անշարժ գույքից	1087.9	1100.0	1211.6	1212.0	1303.0	1414.0	1105.0
	Գույքահարկ շենքերի և շինությունների համար	1.6	0.0	1.6	2.0	3.0	4.0	5.0
	Հողի հարկ	1086.3	1100.0	1210.0	1210.0	1300.0	1210.0	1100.0
1.2	Գույքային հարկեր այլ գույքից	371.5	451.8	409.0	430.0	490.0	409.0	400.0
	Գույքահարկ փոխադրամիջոցների համար	371.5	451.8	409.0	430.0	490.0	409.0	400.0
1.3	Ապրանքների օգտագործման կամ գործունեության իրականացման թույլտվության վճարներ	10.0	0.0	10.0	10.0	10.0	20.0	20.0
	Տեղական տուրքեր	10.0	0.0	10.0	10.0	10.0	20.0	20.0
1.4	Վարձակալության եկամուտներ	610,0	611,5	671,0	671,0	700,0	671,0	610,0
	Հողերի վարձակալություն	610,0	611,5	671,0	671,0	700,0	671,0	610,0
2.	ՊԱՇՏՈՆԱԿԱՆ ԴՐԱՄԱՇՆՈՐՀՆԵՐ	8314,7	8314,7	8314,7	8314,7	8314,7	8314,7	8314,7
	Պետական բյուջեից ֆինանսական համահարթեցման սկզբունքով տրամադրվող դոտացիաներ	8314,7	8314,7	8314,7	8314,7	8314,7	8314,7	8314,7

2.5. Զարգացման խոչընդոտներ և դժվարություններ

Համայնքում չկա գյուղատնտեսական նշանակության հողերի ոռոգման համակարգ, այդ պատճառով համայնքի բնակչությունը հողագործությունից մեծ եկամուտներ չի կարողանում ստանալ: Համայնքում ավելի զարգացած է անասնապահության ճյուղը: Սակայն, դրա հետագա զարգացման համար համայնքում խոտհարքների տարածքները չեն բավականացնում:

Համայնքում անասնապահությամբ, թռչնապահությամբ արտադրում են կաթ, միս, բուրդ, ձու: Համայնքի բնակիչներն ունեն լուրջ խնդիրներ ու դժվարություններ արտադրված գյուղատնտեսական մթերքների իրացման հարցում: Ավշեն համայնքը գտնվում է լեռնային շրջանում, ձմեռը երկարատև է, որը խոչընդոտ է հանդիսանում անասնապահության համար:

Համայնքի գյուղատնտեսությանը մեծ վնասներ են հասցնում կարկուտը, սակավաջրությունը և անձրևային քիչ տեղումները:

Համայնքի բյուջեի սեփական եկամտները բավականին քիչ են, այդ իսկ պատճառով համայնքում հնարավոր չէ իրականացնել այնպիսի ծրագրեր, որոնք կնպաստեն համայնքի զարգացմանը:

2.5 Համայնքի ուժեղ և թույլ կողմերի, հնարավորությունների և սպառնալիքների (ՈւԹՀՍ) վերլուծություն

ՀԱՄԱՅՆՔԻ ՈՒԺԵՂ ԿՈՂՄԵՐԸ

- Համայնքի աշխարհագրական լավ դիրքը (մոտիկությունը մարզկենտրոն Աշտարակ, տարածաշրջանային կենտրոն Ծաղկահովիտ, հանրապետական նշանակության Վանաձոր-Երևան ճանապարհին)
- Համայնքի համեմատաբար բարենպաստ կլիման, գեղատեսիլ բնությունը
- Բնակավայրին հարակից անտառամերձ գոտու առկայությունը
- Համայնքում հիմնական դպրոցի գործելը
- Համայնքում հեռախոսակապի և հեռուստատեսության առկայությունը

ՀԱՄԱՅՆՔԻ ԹՈՒՅԼ ԿՈՂՄԵՐԸ

- Մանկապարտեզի շենքի և համայնքային կենտրոնի բացակայությունը
- Ներհամայնքային ճանապարհների և փողոցների անբարեկարգ վիճակը
- Համայնքում արտաքին (գիշերային) լուսավորության համակարգի բացակայությունը
- Խմելու ջրի ջրամատակարարման ներհամայնքային համակարգի ոչ բավարար վիճակը
- Ջրահեռացման ներհամայնքային կենտրոնացված համակարգի բացակայությունը
- Համայնքում աղբահանության կազմակերպման փոքր մասշտաբը և ցածր մակարդակը
- Ոռոգման ներհամայնքային համակարգի բացակայությունը
- Համայնքում արտադրված գյուղատնտեսական մթերքներն իրացնելու, մինչև շուկա հասցնելու բազմաբնույթ խնդիրների ու դժվարությունների առկայությունը
- Համայնքում աշխատատեղերի խիստ պակասը, գործազրկության բարձր մակարդակը
- Համայնքում սոցիալապես խոցելի ընտանիքների մեծ քանակը
- Համայնքի 1 գերեզմանատան չցանկապատված լինելը

ՀԱՄԱՅՆՔԻ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՀՆԱՐԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

- Տարածաշրջանի այլ համայնքների հետ միջհամայնքային համագործակցություն ծավալելու դեպքում հնարավոր կլինի լուծել ընդհանուր աղբավայր ունենալու և շահագործելու հարցը, բոլոր այդ համայնքներում պատշաճ մակարդակով կազմակերպել

աղբահանության և սանիտարական մաքրման ծառայությունների մատուցումը

- Մշակույթի տան կառուցումն ու շահագործումը մեծապես կնպաստի համայնքի մշակութային կյանքի ակտիվացմանը, երիտասարդների հետ նպատակային աշխատանքների կազմակերպմանը և իրականացմանը, երեխաներին արտադպրոցական դաստիարակության խմբակներում ներգրավմանը

ՀԱՄԱՅՆՔԻՆ ՍՊԱՌՆԱՑՈՂ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՎՏԱՆԳՆԵՐԸ

- Ներհամայնքային փողոցներում և ճանապարհներում ջրահեռացման հեղեղատների բացակայության պատճառով դրանց վիճակի էլ ավելի վատթարացման վտանգը
- Աղբավայրի բացակայության պատճառով համայնքի տարածքում բնության ու շրջակա միջավայրի աղտոտման և վնասման վտանգը
- Համայնքում հողագործությամբ զբաղվելու անհեռանկարայնությունը վտանգում է գյուղատնտեսության այդ ճյուղի զարգացումը
- Համայնքի երիտասարդների արտագաղթը, արտերկրներ աշխատանքի մեկնելը և չվերադառնալը վտանգում է համայնքի կենսագործունեությունը, մասնավորապես՝ հիմնական դպրոցի հետագա լիարժեք գործունեությունը
- Ցրտահարություններ, կարկուտ

3. Նպատակների սահմանում և գործողությունների պլանավորում

3.1. Համայնքի զարգացման տեսլական

Համայնքի տեսլականն է՝

Համայնքը դարձնել գյուղատնտեսական մթերքների արտադրության և վերամշակման տարածաշրջանային կենտրոն, բարեկարգ ու մաքուր, բնակչության համար բավարար կենսապայմաններ ունեցող և զբոսաշրջության համար գրավիչ բնակավայր:

Համայնքի սահմանված տեսլականին հասնելու համար
համայնքի ռազմավարությունն է՝

- համայնքում անասնապահության զարգացում և անասնապահական մթերքների արտադրության ծավալների աստիճանական մեծացում՝ անասնազլխաքանակի տարեցտարի ավելացման և անհրաժեշտ քանակությամբ անասնակերի ապահովման միջոցով,
- համայնքում կաթի, մսի հանձնման և վերամշակման արտադրամասի ստեղծում և գործարկում,
- տնային պայմաններում բնական հյութերի արտադրության կազմակերպում և աստիճանական զարգացում,
- համայնքի սեփականություն համարվող ենթակառուցվածքների պահպանում, շահագործում, նորոգում և զարգացում,
- ներհամայնքային ճանապարհների և փողոցների նորոգում և բարեկարգում, արտաքին լուսավորության համակարգի անցկացում, ճանապարհային նշանների տեղադրում,
- համայնքի բնակչության սոցիալ – տնտեսական պայմանների բարելավում՝ նրանց մատուցվող հանրային ծառայությունների (ջրամատակարարում և ջրահեռացում, աղբահանություն և սանիտարական մաքրում, տրանսպորտ և կապ, նախադպրոցական և դպրոցական հանրակրթություն, մշակույթ և սպորտ, սոցիալական պաշտպանություն և այլն) շրջանակի աստիճանական ընդլայնման և որակի անշեղ բարձրացման միջոցով,
- տեղական ինքնակառավարմանը բնակիչների մասնակցության բարելավում մասնակցության ձևերի զարգացման միջոցով,
- համայնքում էկոտուրիզմի ենթակառուցվածքների ստեղծում և զարգացում՝ զբոսաշրջիկների գիշերակացի տնային պայմանների ապահովման, հասարակական սննդի, առևտրի և սպասարկման

օբյեկտների ստեղծման, համապատասխան ծառայությունների պատշաճ մակարդակով մատուցման միջոցով:

Համայնքի զարգացման 2017-2021թթ. հնգամյա ծրագրի

հիմնական նպատակներն են՝

- տեղական ինքնակառավարմանը բնակիչների մասնակցության ակտիվացում և բարելավում՝ համայնքի ենթակառուցվածքների ընդլայնման և զարգացման միջոցով,
- ներհամայնքային ճանապարհների և փողոցների վիճակի բարելավում և լուսավորում,
- համայնքում գյուղատնտեսության (հողագործության, անասնապահության, այգեգործության) զարգացում՝ տնամերձերի, վարելահողերի, խոտհարքների և արոտավայրերի նպատակային և արդյունավետ օգտագործման միջոցով,
- համայնքի բնակչության կենցաղային պայմանների բարելավում՝ առանձնատների խմելու և տնտեսական ջրի ջրամատակարարման ներհամայնքային համակարգերի նորոգման և ընդլայնման, աղբահանության ծառայության կազմակերպման ճանապարհով,

Համայնքում փաստացի բնակվող 86 ընտանիքներից 15-ը հաշվառված են ընտանեկան նպաստի պետական համակարգում, որոնցից սոցիալապես անապահովության նպաստառուներ են գնահատվել 15 ընտանիքները (ընդհանուրի 17%-ը): Համայնքում բնակվում են նաև մոտ 23 հաշմանդամ:

- Համայնքի սեփական եկամուտների տարեկան աճը առաջիկա հինգ տարիների համար արտահայտված տոկոսներով

Հ/հ	Մուտքերի անվանումը	2016թ. փաստ.	2017թ.	2018թ.	2019թ.	2020թ.	2021թ.	Ընդամենը աճ
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Գույքահարկ շենքերի և շինությունների համար	0,0	1,0	2,0	3,0	4,0	5,0	5,0
2	Հողի հարկ	1100,0	1210,0	1210,0	1300,0	1210,0	1100,0	200,0
3	Գույքահարկ փոխադրամիջոցների համար	371,5	409,0	430,0	450,0	409,0	400,0	78,5
4	Ապրանքների օգտագործման կամ գործունեության իրականացման թույլտվության վճարներ	10,0	10,0	10,0	10,0	20,0	20,0	10,0
6	Հողի վարձակալությունից եկամուտներ	610,0	671,0	671,0	700,0	671,0	610,0	90,0

- Համայնքում գրանցված բնակիչների թվի փոփոխությունը արտահայտված տոկոսով:

		Բնակիչների ընդհանուր թիվը 2016թ. փաստացի	Բնակիչների ընդհանուր թիվը 2017թ. կանխատեսում	Բնակիչների ընդհանուր թիվը 2018թ. կանխատեսում	Բնակիչների ընդհանուր թիվը 2019թ. կանխատեսում	Բնակիչների ընդհանուր թիվը 2020թ. կանխատեսում	Բնակիչների ընդհանուր թիվը 2021թ. կանխատեսում
1	Ընդամենը	168	171	176	181	186	192
2	Աճը տոկոսներով	0%	2%	3%	3%	3%	3%

• **Համայնքում առկա անասնազվիսաքանակը և կանխատեսումը առաջիկա հինգ տարիների համար**

N	Անվանումը	2016թ. փաստացի	2017թ. կանխատ.	2018թ. կանխատ.	2019թ. կանխատ.	2020թ. կանխատ.	2021թ. կանխատ.
1	Խոշոր եղջերավոր անասունների գլխաքանակը	275	290	315	330	345	375
2	Ոչխարների և այծերի գլխաքանակը	670	680	700	715	740	770
3	Հավերի և այլ թռչունների գլխաքանակը	455	470	495	515	535	580

Հ/ h	Ծրագրի անվանումը	Ծրագրի արժեքը (հազ. դրամ)	Ծրագրի կատարումն ըստ տարիների					Ծրագրի ֆինանսավորման աղբյուրները		
			2017	2018	2019	2020	2021	Համայնքի բյուջե	Դոնոր կազմ.-եր	Պետքյու ւջե, այլ
1.	Ջրագծի նորոգում /խրբայից/ եկող	1400,0	1400,0					1400,0		
2.	Ներհամայնքային ճանապարհների լուսավորության համակարգի անցկացում	1500,0	1500,0					1500,0		
3.	Համայնքի տարածքում ջրագծերի նորոգում	1500,0		1500,0				1500,0		
4.	Ներհամայնքային փողոցների արտաքին լուսավորության համակարգի անցկացում	2000,0		2000,0				2000,0		

5.	Հուշարձանի նորոգում և պահպանում	2000,0			2000,0			2000,0		
6.	Ներհամայնքային ճանապարհների նորոգում և բարեկարգում	2000,0				2000,0		2000,0		
7.	Միջհամայնքային ճանապարհի նորոգում և բարեկարգում	3000,0					3000,0	2000,0	1000,0	
8.	Դաշտամիջյան ճանապարհների վերանորոգում և ջրահեռացում	2000,0			1000,0	1000,0		2000,0		
	Ընդամենը	15400,0	2900,0	3500,0	3000,0	3000,0	3000,0	14400,0	1000,0	0,0

4 ՀՀԶԾ ֆինանսավորում

1-ին ծրագրի (Ջրագծի նորոգում /խրքայից/ եկող) իրականացման համար 2017թվականի բյուջեում նախատեսել 1400.0 հազար դրամ 5113 հոդվածով : Ծրագիրն ամբողջությամբ հնարավոր կլինի իրականացնել համայնքի բյուջեի միջոցներով:

2-րդ ծրագրի (Ներհամայնքային ճանապարհների լուսավորության համակարգի անցկացում, ընդհանուր արժեքը 1500,0 հազար դրամ) իրականացման համար 2017 թվականի բյուջեում նախատեսել 1500,0 հազար դրամ համայնքի բյուջեի 5112 հոդվածով: Ծրագիրն ամբողջությամբ իրականացնել համայնքի բյուջեի միջոցներով:

3 - րդ ծրագրի (Համայնքի տարածքում ջրագծերի նորոգում, ընդհանուր արժեքը 1800,0 հազար դրամ) իրականացման համար 2018 թվականի բյուջեում նախատեսել 1800,0 հազար դրամ համայնքի բյուջեի 5113 հոդվածով: Ծրագիրն ամբողջությամբ իրականացնել համայնքի բյուջեի միջոցներով:

4-րդ ծրագրի (Ներհամայնքային փողոցների արտաքին լուսավորության համակարգի անցկացում, ընդհանուր արժեքը 2000,0 հազար դրամ) իրականացման համար 2018 թվականի բյուջեում նախատեսել 2000,0 հազար դրամ համայնքի բյուջեի 5112 հոդվածով: Ծրագիրն ամբողջությամբ իրականացնել համայնքի բյուջեի միջոցներով:

5-րդ ծրագրի (Հուշարձանի նորոգում և պահպանում, ընդհանուր արժեքը 2000,0 հազար դրամ) իրականացման համար 2019թվականի բյուջեում նախատեսել 2000.0 հազար դրամ 5113 հոդվածով : Ծրագիրն ամբողջությամբ իրականացնել համայնքի բյուջեի միջոցներով:

6-րդ ծրագրի (Ներհամայնքային ճանապարհների նորոգում և բարեկարգում, ընդհանուր արժեքը 2000,0 հազար դրամ) իրականացման համար 2020թվականի բյուջեում նախատեսել 2000.0 հազար դրամ 5113 հոդվածով : Ծրագիրն ամբողջությամբ իրականացնել համայնքի բյուջեի միջոցներով:

7-րդ ծրագրի (Միջհամայնքային ճանապարհի նորոգում և բարեկարգում, ընդհանուր արժեքը 3000,0 հազար դրամ) իրականացման համար 2021թվականի բյուջեում նախատեսել 2000.0 հազար դրամ 5113 հոդվածով , իսկ մնացած 1000,0 հազար դրամն ակնկալել դոնոր կազմակերպությունների ֆինանսավորման միջոցով:

8-րդ ծրագրի (Դաշտամիջյան ճանապարհների վերանորոգում և ջրահեռացում, ընդհանուր արժեքը 2000,0 հազար դրամ) իրականացման համար 2019-2020 թվականի բյուջեում նախատեսել 2000.0 հազար դրամ 5113 հոդվածով : Ծրագիրն ամբողջությամբ իրականացնել համայնքի բյուջեի միջոցներով:

1. ՀՀԶԾ մոնիթորինգ

ՀՀԶԾ-ի մշտադիտարկումը (մոնիթորինգը) ՀՀԶԾ-ի ներքին մոնիթորինգն իրականացվելու է ՀՀԶԾ և տարեկան բյուջեի կառավարման գծով ԽՄ-ի կողմից կիսամյակը մեկ անգամ: ՀՀԶԾ-ի մոնիթորինգն իրականացվելու է ըստ ոլորտային և բնակավայրային ծրագրերի ու միջոցառումների աշխատանքների կատարման ցուցանիշների: ՀՀԶԾ-ի ներքին մոնիթորինգի արդյունքները փաստաթղթի տեսքով ՀՀԶԾ-ի և տարեկան բյուջեի կառավարման գծով ԽՄ-ն կներկայացնի համայնքի ղեկավարին, վերջինս էլ օրենքով սահմանված կարգով այն կներկայացնի համայնքի ավագանուն՝ ի գիտություն:

Ծ Ր Ա Գ Ր Ի Ա Ն Ձ Ն Ա Գ Ի Ր /1/

«Ջրագծի նորոգում /խորայից/ եկող»

(Ծրագրի անվանում)

Պարտադիր խնդիր, որի լուծմանն է միտված ծրագիրը	1.Գյուղատնտեսության խթանում 2.Ոռոգովի այգիների ստեղծման խթանում 2.խմելու ջրի անընդհատության ապահովում							
Ծրագրի անմիջական նպատակ	Ցուցանիշներ	Ելակետային արժեք	Թիրախային արժեքներ					
		2016	2017	2018	2019	2020	2021	
		0	1400.0	0	0	0	0	
Ծրագրի միջանկյալ արդյունքներ	1.	Ցուցանիշներ	Ելակետային արժեք	Թիրախային արժեքներ				
			2016	2017	2018	2019	2020	2021
			0	1400.0	0	0	0	0
	2.	Ցուցանիշներ	Ելակետային արժեք	Թիրախային արժեքներ				
			2016	2017	2018	2019	2020	2021
			0	0	0	0	0	0
Ծրագրի հիմնական գործողությունները	1-ին միջանկյալ արդյունքն ապահովող գործողություններ <ul style="list-style-type: none"> • Ջրագծերի նորոգում,մաքուր ջրի ապահովում • Ավշեն համայնքը դարձնել 100% ջրով ապահովված համայնք 							
Ծրագրի բյուջեն	Ընթացիկ ծախսեր՝400.0 Կապիտալ ծախսեր՝1000.0 Ընդհանուր բյուջեն՝1400.0							
Ծրագրի իրականացման համար անհրաժեշտ այլ ռեսուրսներ	Շինարարական աշխատանքների կատարում							
Ծրագրի հիմնական ռիսկերը	Ջրի բարձր ճնշման հետևանքով ջրագծի վնասում							
Ծրագրի հիմնական շահառուները	Համայնքի բնակիչներ							
Ծրագրի սկիզբ և ավարտ	01.05.2017-31.10.2017							
Ծրագրի համառոտ նկարագրություն	Ծրագրի իրականացման ընթացքում նորոգել վնասված խողովակները և այլ շինարարական աշխատանքներ կատարել:							

Ծ Ր Ա Գ Ր Ի Ա Ն Ձ Ն Ա Գ Ի Ր /2/

«Ներհամայնքային ճանապարհների լուսավորության համակարգի անցկացում»

(Ծրագրի անվանում)

Պարտադիր խնդիր, որի լուծմանն է միտված ծրագիրը	Համայնքի գյուղատնտեսական տրանսպորտի աշխատանքի կազմակերպում և շահագործում						
Ծրագրի անմիջական նպատակ	Ցուցանիշներ	Ելակետային արժեք	Թիրախային արժեքներ				
		2016	2017	2018	2019	2020	2021
		0	1500.0	0	0	0	0
Ծրագրի միջանկյալ արդյունքներ	3.						
	Ցուցանիշներ	Ելակետային արժեք	Թիրախային արժեքներ				
		2016	2017	2018	2019	2020	2021
		0	1500.0	0	0	0	0
	4.						
	Ցուցանիշներ	Ելակետային արժեք	Թիրախային արժեքներ				
2016		2017	2018	2019	2020	2021	
0		0	0	0	0	0	
Ծրագրի հիմնական գործողությունները	1-ին միջանկյալ արդյունքն ապահովող գործողություններ <ul style="list-style-type: none"> • նոր ցանցի կառուցուման համար անհրաժեշտ նյութերի ձեռք բերում • ներհամայնքային ավտոճանապարհների լուսավորության համակարգի կառուցում 						
Ծրագրի բյուջեն	Ընթացիկ ծախսեր՝0 Կապիտալ ծախսեր՝1500.0 Ընդհանուր բյուջեն՝1500.0						
Ծրագրի իրականացման համար անհրաժեշտ այլ ռեսուրսներ	Էլ. Հաղորդալարեր, էլ. սյուներ, լամպեր						
Ծրագրի հիմնական ռիսկերը	Էլեկտրաէներգիայի սակագնի թանկացում						
Ծրագրի հիմնական շահառուները	Համայնքի բնակիչներ, զբոսաշրջիկներ, համայնքնապետարան						
Ծրագրի սկիզբ և ավարտ	01.04.2017-01.11.2017						
Ծրագրի համառոտ նկարագրություն	Ներհամայնքային ճանապարհների գիշերային լուսավորության ապահովում						

Ծ Ր Ա Գ Ր Ի Ա Ն Ձ Ն Ա Գ Ի Ր /3/

«Համայնքի տարածքում ջրագծերի նորոգում»

(Ծրագրի անվանում)

Պարտադիր խնդիր, որի լուծմանն է միտված ծրագիրը	1.Գյուղատնտեսության խթանում 2.Ոռոգովի այգիների ստեղծման խթանում 2.Ձմեռային ամիսներին ջրի սակավության նվազեցում								
Ծրագրի անմիջական նպատակ	Ցուցանիշներ	Ելակետային արժեք	Թիրախային արժեքներ						
		2016	2017	2018	2019	2020	2021		
		0	0	1500.0	0	0	0		
Ծրագրի միջանկյալ արդյունքներ	5.	Ցուցանիշներ	Ելակետային արժեք	Թիրախային արժեքներ					
				2016	2017	2018	2019	2020	2021
				0	0	1500.0	0	0	0
	6.	Ցուցանիշներ	Ելակետային արժեք	Թիրախային արժեքներ					
				2016	2017	2018	2019	2020	2021
				0	0	0	0	0	0
Ծրագրի հիմնական գործողությունները	1-ին միջանկյալ արդյունքն ապահովող գործողություններ <ul style="list-style-type: none"> • աղբյուրների նորոգում • ջրագծերի նորոգում 								
Ծրագրի բյուջեն	Ընթացիկ ծախսեր՝300.0 Կապիտալ ծախսեր՝1200.0 Ընդհանուր բյուջեն՝1500.0								
Ծրագրի իրականացման համար անհրաժեշտ այլ ռեսուրսներ	Վերանորոգող բանվորներ, նոր խողովակներ								
Ծրագրի հիմնական ռիսկերը	չկան								
Ծրագրի հիմնական շահառուները	Համայնքի բնակիչներ								
Ծրագրի սկիզբ և ավարտ	01.05.2018-31.10.2018								
Ծրագրի համառոտ նկարագրություն	Համայնքի տարածքում կատարել վնասված ջրագծերի հաշվառում: Նորագման համար անհրաժեշտ նյութերի ձեռք բերում Վնասված ջրագծերի վերանորոգում								

Ծ Ր Ա Գ Ր Ի Ա Ն Ձ Ն Ա Գ Ի Ր / 4 /

«Ներհամայնքային փողոցների արտաքին լուսավորության համակարգի անցկացում»

(Ծրագրի անվանում)

Պարտադիր խնդիր, որի լուծմանն է միտված ծրագիրը	1. Բերքահավաքի ժամանակ համայնքի բնակիչների գիշերային ժամերին աշխատանքների կատարման ընթացքում առկա խոչընդոտների վերացում 2. Համայնքի գյուղատնտեսական տրանսպորտի աշխատանքի կազմակերպում և շահագործում						
Ծրագրի անմիջական նպատակ	Ցուցանիշներ	Ելակետային արժեք	Թիրախային արժեքներ				
		2016	2017	2018	2019	2020	2021
		0	0	2000.0	0	0	0
Ծրագրի միջանկյալ արդյունքներ	7. Ցուցանիշներ	Ելակետային արժեք	Թիրախային արժեքներ				
		2016	2017	2018	2019	2020	2021
		0	0	2000.0	0	0	0
	8. Ցուցանիշներ	Ելակետային արժեք	Թիրախային արժեքներ				
		2016	2017	2018	2019	2020	2021
		0	0	0	0	0	0
Ծրագրի հիմնական գործողությունները	1-ին միջանկյալ արդյունքն ապահովող գործողություններ <ul style="list-style-type: none"> • նոր ցանցի կառուցում հիմնական փողոցներում • նոր ցանցի կառուցում երկրորդային փողոցներում 						
Ծրագրի բյուջեն	Ընթացիկ ծախսեր՝500.0 Կապիտալ ծախսեր՝1500.0 Ընդհանուր բյուջեն՝2000.0						
Ծրագրի իրականացման համար անհրաժեշտ այլ ռեսուրսներ	Էլ. Հաղորդալարեր, էլ. սյուներ, լամպեր						
Ծրագրի հիմնական ռիսկերը	Էլեկտրաէներգիայի սակագնի թանկացում						
Ծրագրի հիմնական շահառուները	Համայնքի բնակիչներ, զբոսաշրջիկներ, համայնքնապետարան						
Ծրագրի սկիզբ և ավարտ	01.04.2018-01.11.2018						
Ծրագրի համառոտ նկարագրություն	Փողոցների և ներհամայնքային ճանապարհների գիշերային լուսավորության ապահովում						

Ծ Ր Ա Գ Ր Ի Ա Ն Ձ Ն Ա Գ Ի Ր /5/

«Հուշարձանի նորոգում և պահպանում»

(Ծրագրի անվանում)

Պարտադիր խնդիր, որի լուծմանն է միտված ծրագիրը	1.Զբոսաշրջության խթանում 2.Մշակութային արժեքների պահպանում						
Ծրագրի անմիջական նպատակ	Ցուցանիշներ	Ելակետային արժեք	Թիրախային արժեքներ				
		2016	2017	2018	2019	2020	2021
		0	0	0	2000.0	0	0
Ծրագրի միջանկյալ արդյունքներ	9.						
	Ցուցանիշներ	Ելակետային արժեք	Թիրախային արժեքներ				
		2016	2017	2018	2019	2020	2021
		0	0	0	2000.0	0	0
	10.						
	Ցուցանիշներ	Ելակետային արժեք	Թիրախային արժեքներ				
2016		2017	2018	2019	2020	2021	
0		0	0	0	0	0	
Ծրագրի հիմնական գործողությունները	1-ին միջանկյալ արդյունքն ապահովող գործողություններ <ul style="list-style-type: none"> • Տուրիզմի հեռանկարային զարգացմանն ուղղված ծրագրերի իրականացում, մշակութային արժեքների և ավանդույթների պրոպագանդում • հուշարձանի հարակից տարածքի բարեկարգում 						
Ծրագրի բյուջեն	Ընթացիկ ծախսեր՝0 Կապիտալ ծախսեր2000.0 Ընդհանուր բյուջեն՝2000.0						
Ծրագրի իրականացման համար անհրաժեշտ այլ ռեսուրսներ	Ծառեր,աղբամաններ						
Ծրագրի հիմնական ռիսկերը	չկան						
Ծրագրի հիմնական շահառուները	Համայնքի բնակիչներ, զբոսաշրջիկներ:						
Ծրագրի սկիզբ և ավարտ	01.04.2019-01.11.2019						
Ծրագրի համառոտ նկարագրություն	Կվերանորոգվի հուշարձանը և կբարեկարգվի հարակից տարածքը						

Ծ Ր Ա Գ Ր Ի Ա Ն Ձ Ն Ա Գ Ի Ր/6/

«Ներհամայնքային ճանապարհների նորոգում և բարելավում»

(Ծրագրի անվանում)

Պարտադիր խնդիր, որի լուծմանն է միտված ծրագիրը	1. Համայնքի հասարակական տրանսպորտի աշխատանքի կազմակերպում, համայնքային ճանապարհային ենթակառուցվածքների պահպանություն և շահագործում 2. Համայնքի բնակիչների խնդիրների լուծմանն ուղղված ծրագրերի և միջոցառումների կազմակերպում						
Ծրագրի անմիջական նպատակ	Ցուցանիշներ	Ելակետային արժեք	Թիրախային արժեքներ(հազար դրամ)				
		2016	2017	2018	2019	2020	2021
		0	0	0	2000.0	0	0
Ծրագրի միջանկյալ արդյունքներ	11.	Ելակետային արժեք	Թիրախային արժեքներ(հազար դրամ)				
	Ցուցանիշներ	2016	2017	2018	2019	2020	2021
		0	0	0	2000.0	0	0
	12.	Ելակետային արժեք	Թիրախային արժեքներ				
	Ցուցանիշներ	2016	2017	2018	2019	2020	2021
		0	0	0	0	0	0
Ծրագրի հիմնական գործողությունները	1-ին միջանկյալ արդյունքն ապահովող գործողություններ <ul style="list-style-type: none"> • ճանապարհների հարթեցում • ճանապարհին առկա փոսերի վերացում 						
Ծրագրի բյուջեն	Ընթացիկ ծախսեր՝2000.0 Կապիտալ ծախսեր՝0 Ընդհանուր բյուջեն՝2000.0						
Ծրագրի իրականացման համար անհրաժեշտ այլ ռեսուրսներ	Շինարար բանվորներ						
Ծրագրի հիմնական ռիսկերը	Անձրևների ժամանակ նոր փոսերի առաջացում						
Ծրագրի հիմնական շահառուները	Համայնքի բնակիչներ						
Ծրագրի սկիզբ և ավարտ	01.05.2020-01.10.2020						
Ծրագրի համառոտ նկարագրություն	1. Ներհամայնքային ճանապարհներին առկա փոսերի վերացում 2. մայրերի բարելավում						

Ծ Ր Ա Գ Ր Ի Ա Ն Ձ Ն Ա Գ Ի Ր /7/

«Միջհամայնքային ճանապարհի նորոգում և բարելավում»

(Ծրագրի անվանում)

Պարտադիր խնդիր, որի լուծմանն է միտված ծրագիրը	1. Համայնքի հասարակական տրանսպորտի աշխատանքի կազմակերպում, համայնքային ճանապարհային ենթակառուցվածքների պահպանություն և շահագործում 2. Համայնքի բնակիչների խնդիրների լուծմանն ուղղված ծրագրերի և միջոցառումների կազմակերպում						
Ծրագրի անմիջական նպատակ	Ցուցանիշներ	Ելակետային արժեք	Թիրախային արժեքներ(հազար դրամ)				
		2016	2017	2018	2019	2020	2021
		0	0	0	0	0	3000.0
Ծրագրի միջանկյալ արդյունքներ	13.						
	Ցուցանիշներ	Ելակետային արժեք	Թիրախային արժեքներ(հազար դրամ)				
		2016	2017	2018	2019	2020	2021
		0	0	0	0	0	3000.0
	14.						
	Ցուցանիշներ	Ելակետային արժեք	Թիրախային արժեքներ				
2016		2017	2018	2019	2020	2021	
0		0	0	0	0	0	
Ծրագրի հիմնական գործողությունները	1-ին միջանկյալ արդյունքն ապահովող գործողություններ <ul style="list-style-type: none"> • Միջհամայնքային ճանապարհի նորոգում • ճանապարհին առկա փոսերի վերացում 						
Ծրագրի բյուջեն	Ընթացիկ ծախսեր՝3000 Կապիտալ ծախսեր՝0 Ընդհանուր բյուջեն՝3000						
Ծրագրի իրականացման համար անհրաժեշտ այլ ռեսուրսներ	Շինարարական տեխնիկա						
Ծրագրի հիմնական ռիսկերը	Անձրևների ժամանակ նոր փոսերի առաջացում						
Ծրագրի հիմնական շահառուները	Համայնքի բնակիչներ						
Ծրագրի սկիզբ և ավարտ	01.05.2021-01.10.2021						
Ծրագրի համառոտ նկարագրություն	1.Ավշեն համայնքը Երևան-Սպիտակ մայրուղուն կապող ճանապարհի բարելավում 2.Ճանապարհին առկա փոսերի վերացում						

Ծ Ր Ա Գ Ր Ի Ա Ն Ձ Ն Ա Գ Ի Ր /8/

«Դաշտամիջյան ճանապարհների վերանորոգում և ջրահեռացում»

(Ծրագրի անվանում)

Պարտադիր խնդիր, որի լուծմանն է միտված ծրագիրը	1. Համայնքի հասարակական տրանսպորտի աշխատանքի կազմակերպում, համայնքային ճանապարհային ենթակառուցվածքների պահպանություն և շահագործում 2. Համայնքի բնակիչների խնդիրների լուծմանն ուղղված ծրագրերի և միջոցառումների կազմակերպում						
Ծրագրի անմիջական նպատակ	Ցուցանիշներ	Ելակետային արժեք	Թիրախային արժեքներ(հազար դրամ)				
		2016	2017	2018	2019	2020	2021
		0	0	1000,0	1000,0	0	0
Ծրագրի միջանկյալ արդյունքներ	15.	Ցուցանիշներ	Թիրախային արժեքներ(հազար դրամ)				
		2016	2017	2018	2019	2020	2021
	0	0	1000,0	1000,0	0	0	
	16.	Ցուցանիշներ	Թիրախային արժեքներ				
		2016	2017	2018	2019	2020	2021
		0	0	0	0	0	0
Ծրագրի հիմնական գործողությունները	1-ին միջանկյալ արդյունքն ապահովող գործողություններ <ul style="list-style-type: none"> • Դաշտամիջյան ճանապարհի նորոգում • ճանապարհին առկա ջրային փոսերի վերացում 						
Ծրագրի բյուջեն	Ընթացիկ ծախսեր՝2000,0 Կապիտալ ծախսեր՝0 Ընդհանուր բյուջեն՝2000,0						
Ծրագրի իրականացման համար անհրաժեշտ այլ ռեսուրսներ	Շինարարական տեխնիկա						
Ծրագրի հիմնական ռիսկերը	Անձրևների ժամանակ նոր փոսերի առաջացում						
Ծրագրի հիմնական շահառուները	Համայնքի բնակիչներ						
Ծրագրի սկիզբ և ավարտ	01.05.2019-01.10.2020						
Ծրագրի համառոտ նկարագրություն	1. Ավշեն համայնքից դեպի գյուղ նշանակության հողամասեր տանող ճանապարհները բարեկարգել 2. Ճանապարհին առկա ջրային փոսերի վերացում						